

Nemčije, Francije in Anglije. Tem štirim velesilam bi se naj priključila še Poljska. Göring bo obiskal Varšavo, kamor je povabljen od predsednika republike na lov.

Nemčija in Turčija. Iz Rima bo usmeril pruski ministrski predsednik Göring svoje korake v turško prestolico Ankaro, ker hoče pridobiti Turčijo za sklenitev trgovskih stikov z Nemčijo. Nemci bi radi ustvarili med Nemčijo in Turčijo zračno zvezo. Göring bo skušal v Ankari pridobiti odločilne turške osebnosti za to, da bi Turčija ne bila nasprotna, ako bi si zgradila Nemčija s pristankom Italije na enem izmed italijanskih Dodekaneških otokov letališče.

Nemčija za nedotakljivost Belgije. — Nemški kancler Hitler bo imel 30. januarja ob priliki štiriletnice narodno-socialističnega režima velik govor. V tem govoru namerava obljubiti Belgiji nedotakljivost od nemške strani v smislu, kakor sta ji jo zagotovili Anglija ter Francija. Nemčija je na stališču, da bi ona neodvisnost Belgije branila celo z orožjem, če bi Belgijcem grozil napad od juga ali severozapada. Cilj nemške politike je: belgijska stara nedotakljivost, kakor je praktično obstojala do leta 1914, a so jo žalibog tedaj Nemci, ne oziraje se za mednarodne pogodbe in dogovore, pogazili z obljubo surovo silo orožja in Belgijo zasedli, ker so se hoteli preko nevtralne Belgije polastiti Pariza, kar jim pa ni uspelo. Mogoče bo Hitler bolj mož beseda, nego je bil bivši cesar Viljem.

Nadaljni razvoj dogodkov v španski državljanski vojni. Vrhovni poveljnik španskih nacionalnih čet general Franco je opustil za nekaj časa srdite napade, da bi popolnoma zasedel Madrid. Svoj napadalni sunek je usmeril proti važnemu rdečemu pristanišču Malagi, kateremu se je že približal na nekaj kilometrov. Če pade Malaga, dobijo Francove bojne ladje važno oporišče. Francovo brodovje je nekajkrat bombardiralo rdeče pristaniško mesto Barcelono, iz katerega zalagajo Rusi in Francozi španske komuniste s prostovoljci in vsem mogočim vojnim materijalom. — Predsednik Španije Azana je zapustil Barcelono in se je zatekel v Valencijo, kjer je sedež rdeče vlade. Azana je bil prisiljen k pobegu, ker je bil v Barceloni neprestano ogrožen od anarhistov, ki gospodarjo v tem mestu. Barcelonski anarhisti so držali predsednika republike kakor ujetnika v samostanu Montserrat in to radi tega, ker so mu očitali, da je on zakrivil pomanjkanje kruha in mesa v Barceloni.

Rdečkarji skušali uprizoriti nemir v portugalski prestolici Lizboni z bombami. Dne 21. t. m. v noči je eksplodiralo v raznih mestnih okrajih v Lizboni več bomb. Dve bombi sta se razpočili pred bivšim španskim konzulatom, kjer posluje sedaj zastopnik Francove vlade. Dve nadaljni bombi sta se razleteli v drugem nadstropju prosvetnega ministrstva, kjer je delal državni podtajnik. Radi eksplozije so se zrušili v poslopju stroji, uničena je električna napeljava in popokale so nekatere vodovodne cevi. Peta bomba je zagrmela v lizbonski radio-postaji, ki je 16 km od mesta. Radijska postaja je zelo poškodovana in bo morala za 10 dni prenehati z oddajo. Eno bombo so našli pozneje v neposredni bližini velikih bencinskih skladišč.

Ta ni eksplodirala, ker sicer bi se bila zgodila strahovita nesreča. — Notrajni minister je podal izjavo, da so omenjene bombe delo inozemskih rdečkarjev, ki bi radi tudi na Portugalskem zanetili nemire, kateri bi imeli za posledico bratomorno klanje po vzgladu Španije. Aretiranih je bilo več oseb.

Važna protikomunistična izjava angleškega zunanjega ministra. Dne 19. t. m. je začelo v Londonu novo parlamentarno zasedanje. Pri tej priliki je povzel besedo zunanji minister Eden, da odgovori na vprašanje nekega članskega poslanca, ali namerava vlada Velike Britanije vztrajati pri prepovedi prostovoljcev iz Velike Britanije v Španijo glede na stališče drugih držav v tem vprašanju. Minister Eden je odgovoril, da bo angleška vztrajala pri prepovedi prostovoljcev, ne glede na stališče drugih držav. Nadalje je med splošnim ploskanjem zbranih poslancev poseben naglasil, da ne bo Anglija nikdar pristala na to, da bi bila Evropa postavljena pred izbiro med desničarsko ali levičarsko diktaturo. Anglija ne bo nikoli dopustila, da bi demokratske države postale žarišče komunizma in njegove propagande!

Preostanek Leninove garde na zatožni klopi. V živem spominu je še celemu svetu, kako je pustil diktator Rusije Stalin pred meseci obsoditi na smrt in postreliti prvo partijo Leninove stare boljševiške garde in sicer 15 komunističnih voditeljev, med katerimi sta bila najbolj znana Zinovjev in Kamenjev. Ni še svet pozabil tega grozodejstva nad lastnimi vodilnimi pristaši, že je Stalin s svojo čeko ali tajno policijo na novem krvniškem delu. Dne 23. t. m. je pričela v Moskvi druga velika obravnava proti še živečemu preostanku Leninove garde. Tokrat gre za 17 obtožencev, katerim očita obtožnica, da so rovarili proti Stalinovemu režimu. Sodi jih najvišje vojaško sodišče, ki pozna samo smrtno obsodbo. Med obtoženimi so znani boljševiški kolovodje kakor: Karl Radek-Sobelsohn, Sokolnikov, bivši sovjetski poslanik v Londonu, in Muradiev. Pred kratkem sta bila aretirana Buharin, ki je spadal do nedavnega med najožje Stalinove sotrudnike, ter Rykov, bivši predsednik sveta ljudskih komisarjev. Šef tajne policije se je čelneljal v letalu v Vladivostok, kjer so odkrili zaroto pristašev

Trockega proti Stalinovemu načinu vladanja.

Nenaden večji uper rasa (poglavarja) Deste v Abesiniji. Na jugu od Italijanov zasedene Abesinije v gorskih pokrajinah med Sidamo in Bale so se zbrale dobro oborožene čete nekdanje abesinske vojske na črti, ki gre med velikimi abesinskimi jezeri in dolino reke Uebi Schebeli. Upornikom poveljuje ras Desta. Vodstvo bojnega pohoda proti Desti je prevzel italijanski podkralj Abesinije Graziani. Te dni je zapustil prestolno mesto Addis-Abebo in se je podal v Sidamo. Guverner pokrajine Sidamo je že prejel ojačenja in je na poti proti vstašem. Iz mesta Harrar se je preselil general Nasi s svojim štabom v okolico naselbine Arussi. Ob reki Uebi Schebeli je razvrščena libijska divizija. Vstaši so razdeljeni v dve koloni. Vzhodno od Marguerita jezera je glavno krdelo pod poveljstvom rase Deste. Drugi oddelek je v okolici Bale in mu načeljuje poglavar Merit. Ras Desta razpolaga z 10 tisoč mož, Merit ima 350 pravih vojakov in nekaj tisoč mož, ki so vzeti iz upornih krajev. V celoti cenijo vstaške čete na 15 tisoč mož. Najbrž se bo ras Desta ognil obkoljenju s pobegom v Kenyo.

Ponovno izvoljeni predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt spet ustoličen. Kakor znano, je bil Roosevelt že v drugič z ogromno večino izvoljen za ameriškega predsednika. V Washingtonu so te dni Roosevelta nad vso slovesno ustoličili ob navzočnosti 300.000 ljudi iz vse države. Ob tej priliki in sicer 21. t. m. je predsednik slovesno prisegel na ustavo in je naslovil na Amerikance obširno poslanico, v kateri je razvil program za dobo svojega nadaljnega delovanja kot predsednik. V svoji poslanici naglašja, da bo osredotočil vse svoje moči v to, da utrdi vlado socialne pravičnosti. Vse, kar je v Združenih državah nesocialnega, mora zginiti. V državi, v kateri je vsega preobilno, ne more imeti upora pomanjkanja. Vsak ameriški državljani mora postati predmet zanimanja države. Novi socialni red mora v splošnem napredovati. Nadalje razlaga Roosevelt v nastopnem govoru, da bo zgradil na starih, preizkušenih temeljih ameriške demokracije novi socialni red, ki bo v prid poznim rodovom in bo napravil Združene države za vzglad vsem drugim!

Kmetijske zbornice.

Ministrski svet je odobril 21. januarja od kmetijskega ministra predloženo naredbo o ustanovitvi kmetijskih zbornic, ki bodo imele iste pravice, kakor druge gospodarske zbornice. Za kritje svojih stroškov pobirajo 5% doklado na zemljarino.

Člani kmetijskih zbornic so posestniki, ki plačujejo zemljarino in vse druge osebe, ki črpajo svoje dohodke neposredno od kmetijstva.

Organ zbornice je zbornični svet.

Vsak srez ima v zbornici enega zastopnika. Poleg tega še pošljejo po enega zastopnika zadržne zveze, ki imajo na področju dotične banovine vsaj 100 zadrž, dalje kmetijske družbe, ki imajo v banovini vsaj 50 podružnic z najmanj 10.000 člani, ter poklicna društva agronomov,

veterinarjev in gozdarjev. Zbornični svet še lahko sprejme 10 članov iz vrst izobražencev in kmetijskih strokovnjakov, ki pa imajo samo posvetovalni glas.

Volitve v zbornični svet se vršijo tako, da se oblikuje za vsak srez volilno telo, ki šteje 50 oseb. Ugotovi se čisti katastrski dohodek, ki služi za osnovo zemljiš. Na davku v srezu. V kakšnem razmerju je čisti katastrski dohodek posamezne občine do katastrskega dohodka celega sreza, tolik del od onih 50 volilnih mož odpade na vsako občino. Volilne može izvoli občinski odbor iz svoje občine. Skupno volilno telo 50 oseb izvoli nato sreskega zastopnika v zborničnem svetu. Predsednik volilnega odbora je starešina sreskega sodišča.

Vsaka banovina dobi eno kmetijsko

zbornico. Kmetijske zbornice lahko osnujejo skupno zvezo ter se lahko združijo po dve in več skupaj, ako to sklenejo njihovi sveti.

Prve volitve v kmetijske zbornice bode razpisal kmetijski minister v soglasju s predsednikom vlade za vsako banovino posebej.

Zakaj se katoličani ne vdajo brezpogojno? To vprašanje se danes spričo krvave državljanske vojne v Španiji mnogokrat čuje. To vprašanje postavljajo predvsem komunisti in marksisti in njihovi liberalni prijatelji. Tem velikodušnim gospodom bi bilo kajpada najljubše, ako bi katoličani poljubljali boljševiski bič, ki jih krvavo tepe. Potem bi bili, tako modrujejo ti liberalni in marksistični laži-svobodomisleci, katoličani v resnici miroljubni, ako bi mirno trpeli, ko jih komunistične in framasonske barabe morijo ter ropajo njihovo premoženje. Krivico delati, ne moti miru, krivici se ustavljati, to pa je proti miru: tako učijo komunisti in njihovi liberalni zavezniki v gosposkih in kmečkih hlačah. Navedeno vprašanje pa stavijo danes tudi takšni, ki katoličanom nikakor niso sovražni. To vprašanje se danes pretresa v angleški javnosti. List »Te Mont« v Londonu razpravlja o tem vprašanju tako-le: »Ali ne bi bili španski katoliki storili bolje, ako bi se bili mirno in ponižno udali in pripustili, da naj bi se na Španskem požgale vse cerkve, pomorili ali izgnali vsi duhovniki, da bi se bili razpršili vsi verski redovi, da bi bila vsa mladina oropana krščanskega pouka, da bi se vsem vernikom onemogočili zakramenti in vsako sredstvo za bogoslužje?« List odgovori odločno: »ne« in z »ne« mora odgovoriti vsak katoličan, ako se zaveda dolžnosti kot posameznik ali pa kot član družbe. Angleški list takole konča razpravo o tem vprašanju: »Dokler človeštvo ni združeno v neko naddržavno zvezo, in dokler vlastodržci (ljudska fronta v Madridu) ne ravna vedno strogo po vesti in moralnem zakonu, bo prišlo do človeških prepričkov, ki se morejo rešiti samo s silo.« Vlada ljudske fronte v Španiji, ki so v njej združeni socialisti, komunisti in framasoni, je bila tako brezvestna in nemoralna, da je pustila — milo rečeno — katoliške cerkve in samostane požigati, katoličane in zlasti duhovnike moriti, ali je potem čuda, da je prišel odpor?!

Koliko duhovnikov ubitih. Grozodejstva španskih anarhistov in komunistov nad duhovniki in redovniki so prišla tudi v razpravo v francoskem parlamentu. To se je zgodilo o priliki, ko je bila v parlamentu predložena zahteva komunističnih poslancev, naj se pošlje španski vladi pomoč v orožju in municiji. Nacionalistični poslanec F. Dupont je ostro protestiral, da bi se kaj takega dovolilo, češ, če bi s tem šla Francija na pomoč morilcem. Povdaril je, da ima v rokah zanesljive dokumente, ki izkazujejo, da je bilo v Španiji pobitih do 15.000 duhovnikov in drugih katoličanov, in da je pripravljen, da predloži vladi te dokumente, pa jih s fotografijami, pod pogojem, da se ne razodenejo imena pričevalcev. Zahteva za pomoč Španiji je bila nato odbita z večino 350 glasov proti 171.

Učitelj in katehet. V Blatu na Korčuli v našem Primorju (na otoku južno od Splita) je upravitelj meščanske šole tožil g. kateheta Nikola Dobrešiča. Zanimivo je to, kar šolski upravitelj očita g. katehetu in iz česar bi naj sledilo, da mora g. katehet zapustiti šolo. Ko je bil JNS režim, so katehete kratkomalo odstavili, češ, da ni njih nauk — skladu z JNS naukom, ki so ga proglašali za edino zveličavnega za državo in narod. Danes ni mogoče več kateheta tako na brzo roko izgnati iz šole, zato JNS pristaši poskušajo s tožbami. Tako je tudi upravitelj meščanske šole na Korčuli zatožil g. kateheta kar na treh inštancah. Zanimivo je, kakor smo prej omenili, to, česar ga dolži. Dva greha mu očita: prvič se je pregrešil zoper nauk o narodnem edinstvu, ker je govoril učencem v šoli in izven nje, da morajo biti dobri Hrvati, dobri katoličani in da naj ljubijo svoj hrvatski narod. Drugo, kar je zagrešil g. katehet, pa je to: O neki priliki je govoril g. katehet učencem o tem, da je katoliška cerkev edino prava Kristusova cerkev; s tem se je pregrešil zoper »versko strpljivost«.

Sedanja vlada na delu za kmeta.

(Dopis iz laškega okraja.)

Ze je izgledalo, da bje našemu kmetu zadnja ura, da mu ne bo več od nikoder pomoči. Saj je zadnja leta izostal skoraj ves izvoz naše goveje živine v inozemstvo, prodali smo le toliko, kolikor so pokupili ljubljanski in domači mesarji. Jezili smo se, ko smo čitali po časopisih, kako v Braziliji mečejo kavo v morje, v Indiji bombaž, v Ameriki kujejo stroje s koruzo, a mi revni Slovenci smo pa — ne zgražajte se — vsled nezmožnosti takratnih vlad metali proč, to se pravi v brezcenje, goveje meso.

Kolikokrat se je v letih 1933—34 zgodilo, da je kmet v jeseni opital in zredil, potem pa gonil vole po sejnih; ker pa ni našel kupca in mu je zmanjkalo boljše krme, je bil prisiljen pitanim volom pokladati slamo, tako da so mu do spomladi precej shujšali. Ali se na ta način ni proč metalo meso?

Hvala Bogu se pa sedanja vlada čisto drugače briga za naš kmečki stan. V preteklem letu je Stojadinovičeva vlada, v kateri sodeluje tudi voditelj Slovencev g. dr. Korošec, sklenila več novih trgovskih pogodb s tujimi državami, kar je čitateljem »Slovenskega gospodarja« že znano, s katerimi se je precej poživila trgovina. Ako primerjamo številke, koliko se je n. pr. na postaji v Laškem naložilo živine, vidimo, da se je v zadnjih štirih mesecih več izvozilo, kot pa v celem letu 1932. V celem letu 1932 se je naložilo v Laškem in Zidanem mostu 375 glav, lansko leto pa samo v zadnjih štirih mesecih 336 glav. Leta 1932 je bila cena Din 4.— za 1 kg, a preteklo jesen Din 4.50 za 1 kg žive teže. Sedaj pri zadnjem nakladanju pa je imela živina že ceno Din 5—5.50 za 1 kg žive teže. Pomniti moramo, da je bilo do leta 1932 še nekaj prometa z živino, naj-

Čudna je utemeljitev tožbe in značilna za JNS. Kristus je ustanovil svojo cerkev; taka ne more biti nego samo ena: po dokazu zgodovine je to samo katoliška cerkev. JNS pa pravi: Kdor tako govori, se pregreši zoper versko strpljivost. To je pravi in pristni liberalizem, ki je z njim prežeta JNS. Da JNS tudi ne mara ljubezni do slovenskega in hrvatskega naroda, je tudi razumljivo iz istega razloga. Tožba tega g. »o'skega« upravitelja proti g. katehetu je dejaven dokaz o resničnem mišljenju učiteljstva, ki je še vedno vdano JNS. Tudi v Sloveniji JNS učitelji niso nič boljše.

slabše pa je bilo v letih 1933—34, ko so imeli najlepši voli ceno Din 3.50, pa se še vprašalo ni za nje, kadar jih je postavil kmet na sejm.

Gotovo se ne smemo preveč radovati tega dviga živinskih cen, ker še niso v skladu s cenami predmetov, katere mora kupovati kmet, kakor n. pr. železo, obleko in drugo orodje, vendar pa je precejšen korak naprej za povzdigo kmečkega stanu. Pod JNSarskimi režimi smo bili vajeni samo tega, da so iskali protidržavne elemente, da so te pogledali pod vrat, kakšno kravato nosiš, ali si pristaša jugoslovskega narodnega jedinstva itd. Če si pa malo govoril čez takratno ničvredno gospodarsko politiko, si bil pa proglašen kot protidržaven element.

Prav je, da se kmetje hvaležne skazemo za delo, katero gre za povzdigo našega stanu, ki je steber države. To pa bomo storili s tem, da vstopimo v Jugoslovansko Radikalno Zajednico in da spravimo naše časopisje, pred vsem »Slovenskega gospodarja«, v vsako hišo.

Gasilec

ni samo mož, ki ogenj gasi,

GASILEC

je tudi strokovni list slovenskih gasilcev in marjančev. — V letu 1937 bo izhajal v ponumljeni obliki in prinašal zanimive članke o stvarstvu in druge, ki jih bodo ponazorjevale slike in črteži.

Naročite »Gasilec« v Mariboru, Koroška cesta 1. Stane samo 20.— l. in. — Izide 12krat na 2 straneh.